REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Keit Kasemets
Riigikantselei

Teie: 28.10.2026 nr 2-5/26-02163

Meie: (kuupäev digiallkirjas) nr 1.4-2/2717-1

Ettepanek Vabariigi Valitsuse seisukoha kujundamiseks loomakaitseseaduse ja veterinaarseaduse muutmise seaduse muutmise seaduse eelnõu (1073 SE) kohta

Austatud riigisekretär

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium teeb Vabariigi Valitsusele ettepaneku mitte toetada Riigikogu liikmete Tiit Marani, Jaak Aabi, Kalev Stoicescu, Reili Ranna, Helmen Küti, Maria Jufereva-Skuratovski, Andre Hanimäe, Irja Lutsari, Züleyxa Izmailova, Riina Sikkuti, Tanel Kiige, Lauri Läänemetsa ja Jaak Valge k.a 26. oktoobril algatatud loomakaitseseaduse ja veterinaarseaduse muutmise seaduse muutmise seaduse eelnõu (1073 SE).

Riigikogu saadikud algatasid loomakaitseseaduse ja veterinaarseaduse muutmise seaduse muutmise seaduse eelnõu (1073 SE), millega soovitakse muuta Riigikogus 21. oktoobril 2026 vastu võetud loomakaitseseaduse ja veterinaarseaduse muutmise seadust. Eelnõu eesmärk on täpsustada loomakaitseseaduses varjupaiga pidaja kohustusi veterinaararsti kaasamisel varjupaiga tegevusse ning kaasatud veterinaararsti rolli ja ülesandeid. Samuti on eesmärgiks sätestada meetmed, mida varjupaiga pidaja peab kasutusele võtma, et vähendada loomataudide ettevõttesse sattumise ja leviku riski.

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium ei toeta eelnimetatud Riigikogu saadikute algatatud eelnõu alljärgnevatel põhjustel.

Esiteks soovivad eelnõu algatajad täiendada loomakaitseseadust uue terminiga „varjupaiga bioturvalisuse kava“ ning algatatud eelnõus nähakse ette, et varjupaiga bioturvalisuse kava koostamise nõuded, andmete koosseisu ja esitamise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega (eelnõu **§ 1 punktid 1 ja 2**).

Selgitame, et bioturvalisuse kava koostamise põhimõtted tulenevad otsekohalduvast Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2016/429 loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (loomatervise määrus). Loomatervise määruse artikli 10 kohaselt on pandud vastutus bioturvameetmete valimise ja rakendamise eest ettevõtjale. Loomatervise määruse artikli 10 lõike 1 punkti b kohaselt peab ettevõtja rakendama vajaduse korral selliseid bioturvalisuse meetmeid, mis on asjakohased, arvestades peetavate loomade liike ja kategooriaid ning enda ettevõttega seotud riske. See tähendab, et ettevõtja peab ise hindama oma ettevõtte riske ning valima nende maandamiseks sobivad meetmed ning koostama bioturvalisuse kava. Bioturvalisuse kava on ettevõtja enda vabas vormis koostatud kirjalik dokument. Arvestades, et varjupaigad erinevad

nii tüübilt, suuruselt kui ka peetavate loomade liigi poolest, võivad ühe varjupaiga bioturvalisuse meetmed erineda teise varjupaiga omadest. Seega bioturvalisuse kava ei ole standardvorm, mille sisu saaks kõigile varjupaiga pidajatele ühetaoliselt ette kirjutada. Kui minister kehtestaks varjupaiga bioturvalisuse kava koostamise nõuded, sealhulgas kohustusliku sisu ja konkreetsed meetmed, mida varjupaiga pidajad peavad järgima, siis võib see minna vastuollu loomatervise määruse artiklis 10 ettenähtud riskipõhise lähenemisega, sest need meetmed ei arvesta varjupaikade tegelikke erinevusi. Kooskõlas loomatervise määrusega on veterinaarseaduse § 36 lõikes 1 sätestatud, et ettevõtja koostab bioturvalisuse kava ettevõttes rakendatavate bioturvameetmete kohta. Veterinaarseaduse § 36 lõike 4 kohaselt tuleb bioturvalisuse kava koostamisel ja ajakohastamisel võtta arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/429 artiklis 10 sätestatud bioturvameetmeid ning sama määruse artiklis 25 sätestatud loomatervise ülevaatuse tulemusi.

Samuti tuleb arvestada, et loomakaitseseaduse ja veterinaarseaduse muutmise seaduse §-s 2 on tehtud muudatused ka veterinaarseaduses. Veterinaarseaduse muudatused on sisuliselt seotud loomakaitseseaduse muudatustega ja on tehtud selleks, et viia veterinaarseaduse sätted kooskõlla loomakaitseseaduse muudatustega. Kõnealuse muutmise seaduse § 2 punktides 5 ja 6 tehtavad muudatused puudutavad bioturvalisuse kava koostamisega seotud sätteid. Veterinaarseaduse §-s 36 sätestatud bioturvalisuse kava koostamise kohustus kehtib ka varjupaiga pidajate kohta, mistõttu on asjakohastes sätetes (VS-i § 36 lõigetes 1 ja 5) parandatud viited ning lisatud viide loomakaitseseaduse § 5^4 lõikes 1 nimetatud tegevusaladele. Bioturvalisuse kava tuleb koostada, sest varjupaikades peetakse teadmata tervisestaatusega loomi ning on haiguseid, mis esinevad erinevatel loomaliikidel ja võivad ohustada nii inimese kui ka väljaspool varjupaika elavate loomade tervist. Sellisteks haigusteks on näiteks marutaud, toksoplasmoos ja dermatofütoos. Asjakohaste pidamisviiside ja loomaliikide loetelu, millesse kuuluvate loomade pidamisel koostab isik bioturvalisuse kava, kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega veterinaarseaduse § 36 lõigete 2 ja 3 alusel.

Seega ei pea Regionaal- ja Põllumajandusministeerium vajalikuks toetada uue termini „varjupaiga bioturvalisuse kava“ ega uue volitusnormi lisamist loomakaitseseadusesse.

Teiseks soovivad eelnõu algatajad muuta loomakaitseseaduse § 5^{10} lõikes 4 sätestatud varjupaiga pidaja kohustusi veterinaararsti kaasamisel varjupaiga tegevusse ning kaasatud veterinaararsti rolli ja ülesandeid varjupaigas (eelnõu **§ 1 punkt 3**).

Selgitame, et varjupaiga pidamisel kaasatud veterinaararsti pädevus on sätestatud piisava täpsusega loomakaitseseaduse ja veterinaarseaduse muutmise seadusega loomakaitseseaduse § 5^{10} lõikes 4. Algatatud eelnõuga (1073 SE) ei soovita tegelikult täpsustada varjupaigas või hoiukodus veterinaarteenust osutava veterinaararsti ülesandeid, vaid piirata varjupaiga veterinaararsti ülesannete ja vastutusvaldkonna ulatust. Nimetatud muudatusel puudub positiivne mõju varjupaigas peetavate loomade heaolule ning seetõttu ei ole see muudatus Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi hinnangul otstarbekas ega vajalik.

Peame oluliseks rõhutada, et varjupaigas või hoiukodus veterinaarteenust osutava veterinaararsti ülesanded sätestatakse täpsemalt loomakaitseseaduse § 5^4 lõike 8 alusel kehtestatavas regionaal- ja põllumajandusministri määruses. Töökorralduse ja ülesannete ulatuse konkreetsel juhul lepivad omavahel kokku varjupaiga pidaja ja veterinaararst, vastavalt sellele, milliste loomadega ja millises mahus varjupaigas tegeletakse. Varjupaiga pidajal on õigus pöörduda erinevate teenuste saamiseks erinevate veterinaararstide ja loomakliinikute poole, kuid tegevusloale märgitud veterinaararsti ülesanne on siduda kõik pöördumised ja varjupaigas loomaga teostatud menetlused üheks tervikuks ja omada terviklikku ülevaadet, vajaduse tuvastamisel väljastada varjupaigas peetavate loomade raviks vajalikke ravimeid, anda nõu korrektse ravimite manustamise kohta ning nõustada varjupaiga personali loomade seas haiguste ennetamiseks. Lisaks soovime esile tuua, et loomakaitseseaduse ja

veterinaarseaduse muutmise seadus võimaldab piisavat vabadust varjupaiga pidajale – tema otsustada ja korraldada jääb see, kas veterinaararst palgatakse püsivalt või ostetakse teenust sisse mõnelt veterinaararstilt või loomakliinikult näiteks korra nädalas Üks kord nädalas veterinaararsti kliinikusse kutsumine võib aidata varjupaiga pidajal märkimisväärselt kulusid kokku hoida visiiditasu arvelt. Riigikogu liikmete algatatud eelnõu sõnastus nõuab lepingu sõlmimist veterinaararstiga, mis ei ole nii paindlik ja võib hoopis suurendada varjupaiga pidaja haldus- ja rahalist koormust.

Lähtudes eeltoodust ei toeta Regionaal- ja Põllumajandusministeerium algatatud eelnõus kavandatud muudatust loomakaitseseaduse § 5^{10} lõike 4 sõnastuse kohta.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Hendrik Johannes Terras
Regionaal- ja põllumajandusminister

Kadri Kaugerand
5646 9917 kadri.kaugerand@agri.ee

Katrin Tuula
5693 9897 katrin.tuula@agri.ee